

elsajátíthatta a versenyképesség követelményeit. A régió másik Európára nyitott városában, Temesváron teológusként, tanárként, papneveldei oktatóként meggyőződhetett arról, hogy haladni csak a gondolkodás szabadsága, a kritikus önvizsgálat szellemében lehet. A késztetést a magyar dráma megújítására tehát Csiky Gergely a hely szellemétől kapta. Jellemző adalék, hogy Csiky Gergely első színházi bemutatkozása is Temesvárhoz fűződik. 1875-ben az új színház megnyitásakor őt kérik fel a prolóógus megírására. Ettől kezdve Thália mentorává válik a régióban. 1877-ben Aradon a Színügyi Gyámolító Egylet megbízta az ünnepélyes évadnyitásra a prolóógus megírására, majd a város színházának leégése után 1885-ben ugyancsak ő írja a nyitó prolóógust *Múlt és jelen* címen. 1881-ben Arad város díszpolgára lesz. Város és nagy fia találkozás a kölcsönös ihletés korszakának kezdetét jelenti. Krecsányi Ignác, Aradi Gerő társulatai a városban zsúfolt házak előtt játszó Csiky Gergely majd minden művét; a kor nagy színésznője, *Prielle Kornélia* kötelességének tartja a város nézőit megörvendtetni a halhatatlan Csiky Gergely figurák, a *Nagy mama*, a *Buborékok* főszerepének alakításaival. Csiky pedig a szülőföld visszaigazolását választott útja elismerésének tekinti. De a hely szelleme nem teljesedhetett volna ki, ha a színpadi szerző külföldi útjai révén nem merítkezik meg Európa szellemiségében s a fővárosba költözve nem szívja magába nemzeti kultúránk levegőjét, Csiky szobrai tehát másrészt azt üzenik nekünk: mai globalizálódó világunkban se felejtjük a hely szellemiségét, de sajátítsunk el minden egyetemes értéket, ami versenyképességünket segítheti. Hallgassuk meg tehát Csiky Gergely szobrainak korunkhoz szóló üzenetét és a helynek ez a szellemisége itt, most külön is üzen nekünk, ünneplőknek, Az a tény, hogy Csiky Gergely mellszobrát Aradon a róla elnevezett, immár színmagyar tanintézetben leplezhetjük le, üzeni, hogy lehet és kell az együttélés európai modelljeit alkalmaznunk. Élni csak így szabad, így érdemes!

*****

Székelyföldről indult a mindszeinti Ávéd család

Óvóhelyen avatták orvosdoktorrá

Az Ávédok 1947 óta mindmáig gyógyítják a mindszeintieket. Ekkor érkezett a faluba *Ávéd László*, hogy elfoglalja a neki felajánlott körzeti orvosi állást.

Az orvos, aki az elkövetkezendő fél évszázadban a várossá fejlődő település megbecsült személyiségévé vált, hosszú utat tett meg a mindszeinti doktori állásig. *Laci bácsi* - egy idő után mindenki csak így hívta Mindszenten - Gyergyóalfaluban született Trianon esztendejében. A békeszerződés később meghatározta életének több fordulópontját is. „Az orvosi egyetemet Kolozsváron kezdtem, román uralom alatt, és fejeztem be Észak-Erdély visszacsatolása után, háborús körülmények között, magyar uralom alatt. Óvóhelyen avattak orvosdoktorrá” - írja életrajzában. Behívták, amerikai fogságba került, onnan pedig nem tért vissza Erdélybe: a szentesi kórházba jött dolgozni, majd meghívták Mindszentre. Így kezdődött a székely Ávédok mindszeinti története.

Laci bácsi fia, *János* számára egyértelműnek tűnt, hogy ő is a házi-orvosi praxist választja hivatásul. Édesapám olyan példát állított elém emberszeretetével, amelyet követnem kellett, állítja a ma is Mindszenten praktizáló orvos, aki nyugdíjba vonult apja körzetét vette át pályakezdésekor. Ávéd László így fogalmazta meg filozófiáját: „A család legfontosabb tagja a beteg, mert minden családtag őérte aggódik,” Ávéd János úgy egészíti ki apja tanítását, hogy egy kicsit a körzeti orvos is a család része, hiszen megosztják vele a betegek hétköznapi problémáikat, feszültségeiket. Hozzáteszi: Édesapám mindig nagyon tisztelte az embereket, és ezt a mindszeintiek is érezték- ezért szerették őt olyannyira. Múlt időben beszél Laci bácsiról, hiszen az idős, köztisztületben álló orvos tavaly nyáron elhunyt. Három szívinfarktus után is jó erőben volt, a hirtelen jövő negyedik mégis elragadta.

Ávéd János nemcsak a hivatást és a betegeket örökölte édesapjától, hanem annak életformáját is. Laci bácsi nagy vadász volt, olyannyira, hogy vadászcimborái nemrégén állítottak emlékének oszlopot a tiszai töltés oldalába. Ő alapozta meg a szalonkavadászat szokását Mindszenten, miután felfedezte, hogy bármily hihetetlen, az Alföldön megtalálhatatlan kis madár előfordul a város környékén is. Fia követte őt az erdőkbe és az árterekbe, ahogy bélyeget és régiségeket is gyűjt, miként apja tette, míg élt. Laci bácsi személyisége meghatározta az egész család sorsát, noha sohasem erőltette rá felfogását, döntéseit senkire: - Laci bácsi inkább tanácsolt, átérezve a tanácsadás felelősségét - meséli Makó Endre, aki Laci bácsitól tanulta meg a természet és vadászat szeretetét. A fiatalember pótnagyapjának tekintette Ávéd Lászlót, aki unokaként bánt övele.

Az Ávéd család alighanem újabb orvost ad majd Mindszentnek. Ávéd János fia, a nagyapjáról elnevezett *László* kiváló tanuló a vásárhelyi Bethlen Gábor Gimnáziumban, vadászni tanul. Orvos akar lenni, mint apja és nagyapja, mert megfogta őt is a mindszei Ávédok filozófiája, a „körzeti orvosi szolgálat alázata”.

Szalontai Attila Imre
Délmagyarország, 2002. december 4

*****

Meghívó

A Fővárosi Örmény Klub január 16-án, csütörtökön du. 17 órakor várja az érdeklődőket a Magyarok Háza I. emeleti zeneterembe (V. Semmelweis u. 1-3.).

Kárpát - körút

Zenés körutazás a Kárpát medencében, vidámságokkal.

c. műsorával.

Közreműködik:

Dávid Csaba, Langermann Mónika szoprán és Zábó Gyula bariton

Zongorán kísér: Hosman Erzsébet

Rendezte: a Budavári Örmény Kisebbségi Önkormányzat.

Mindenkít szeretettel várunk.

*****

1% 1% 1% 1%

Közeledik az adóbevallás ideje... A törvény szerint személyi jövedelemadónk (kétszer) egy százalékát erre jogosult, bejegyzett egyházaknak, közintézményeknek, civil szervezeteknek, egyesületeknek ajánlhatjuk.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület jogosult arra, hogy személyi jövedelem-adónk 1 %-át az EÖGYKE-nek ajánlhassuk.

Hat éve működő Egyesületünknek így lehetősége nyílik, hogy működésünk anyagi nehézségeit részben megoldjuk. Meggyőződésünk, hogy az EÖGYKE kezdettől fogva nyitott könyvként működik, hiszen minden lépésünkről rendszeresen beszámolunk az Erdélyi Örmény Gyökerek Füzetek hasábjain.

Akik részt vesznek programjainkon, meggyőződhetek arról, hogy a tagdíjat, adományokat, a pályázatok során elért támogatásokat kizárólag kulturális és hitéleti identitásörzésünkre, hagyományaink ápolására, a magyarörmény társasági élet, a közösség megteremtésére, jobbitására fordítjuk. Kérjük, hogy jövedelemadója bevallásakor gondoljon Kulturális Egyesületünkre - ezáltal önmagára is. Hiszen tagságunk azért dolgozik, hogy magyarörmény közösségünk céljait megvalósítsa, örmény gyökereink tárgyi és szellemi kultúráját megőrizze, átadja gyermekeinknek, unokáinknak - az utókornak. Tartozunk ezzel tehetséges, tisztességes